

Hvem eier sannheten om vaksiner, og hvordan vil det påvirke den neste helsekrisen?

Gunnveig Grødeland: 13.november, 2025

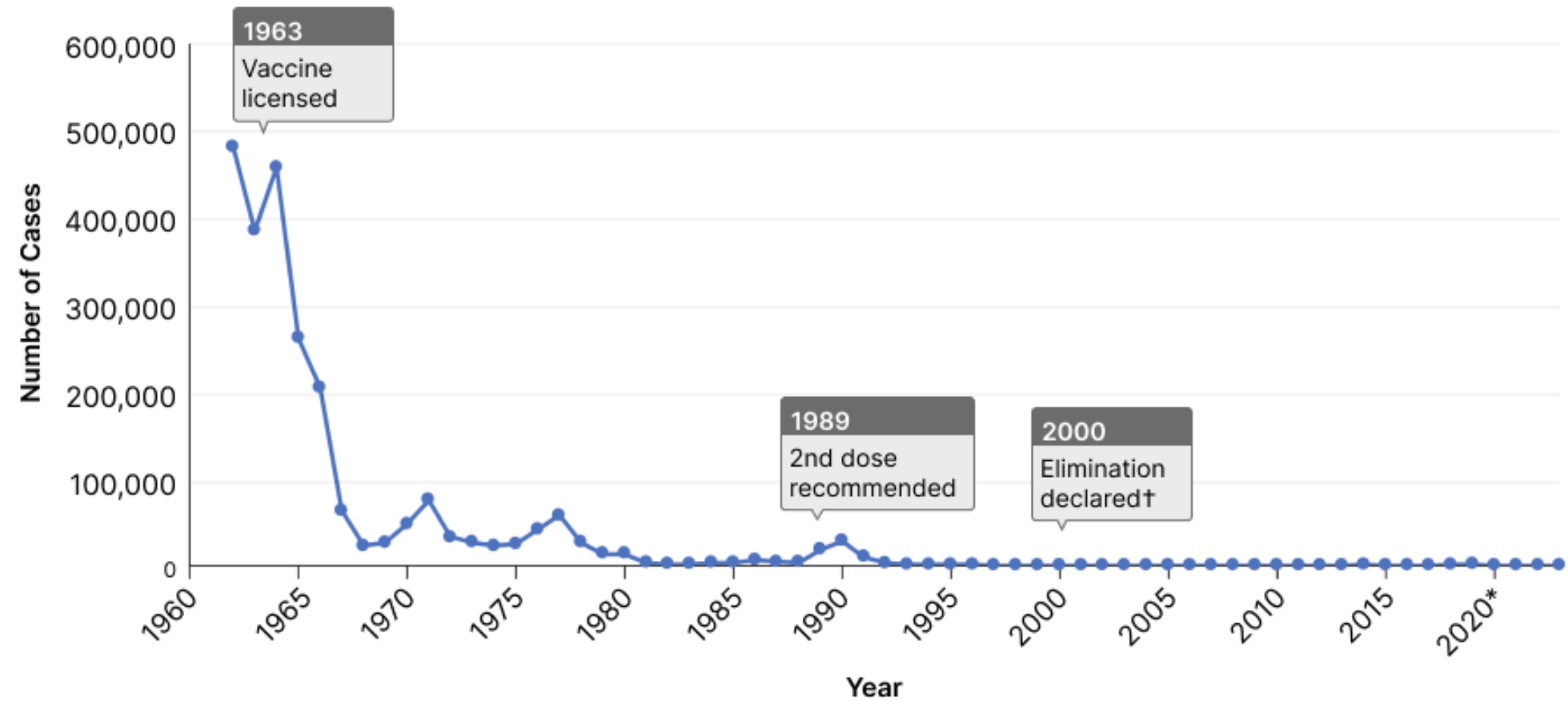
2025: Kennedy og meslinger

- Kennedy i april 2025: selv om meslingsvaksinen er det beste forsvaret mot infeksjon og potensielt dødelig sykdom, er vaksinering et “personlig valg” (Jon Shelton, DW, 4.mai, 2025)
- Deretter: "vitamin A can dramatically reduce measles mortality, or even prevent measles infections."
- Kennedy instruerte CDC til å oppdatere rådene rundt meslinger til å inkludere vitamin A for å bekjempe infeksjon.
- Resultat: flere titalls barn på sykehus med hypervitaminosis A

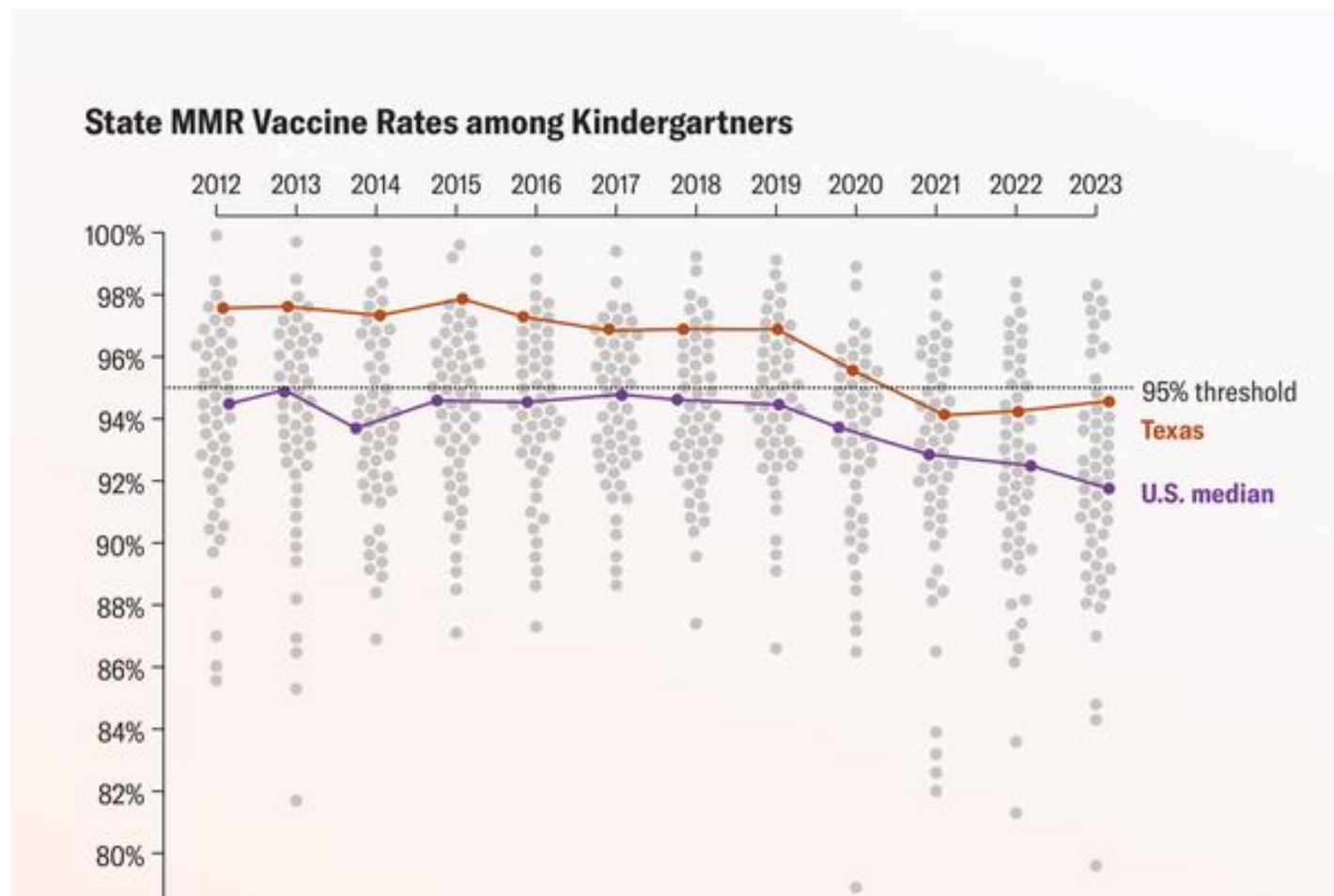
Vaksinekampen begynte ikke i 2025

- Texas 2025: 762 tilfeller, 99 på sykehus, 2 døde (ikke-vaksinerte barn i barneskolealder → friske/ingen underliggende sykdom) (CDC, Aug 2025)
- 2023 (intervju med Joe Rogan): Kennedy hevdet at feilernæring var den største årsaken til dødsfall etter meslinger
 - Kennedy: Når vaksinen kom i 1963 var dødeligheten allerede lav. De få tilfellene av dødsfall var fant sted i Mississippi Delta → fargede barn, alvorlig feilernærte. (DW, Aug 12, 2025)

Reported Measles Cases in the United States from 1962 – 2023*

Vaksinasjonsraten
i USA har gått
nedover siden
pandemien

Ripley Cleghorn; Source: [Centers for Disease Control and Prevention](#) (data)

NRK:

10. november 2025 kl. 22:23

Canada mister status som meslingfritt land

Canada har mistet sin status som meslingfritt land etter nesten tre tiår.

Den panamerikanske helseorganisasjonen fratok mandag Canada statusen på grunn av landets manglende evne til å stoppe et mesling-utbrudd som har vart i ett år.

Helseeksperter mener synkende vaksinasjonsrater varsler en gjenoppblomstring av sykdommer som kan forebygges med vaksine, i en befolkning som er blitt mer skeptisk til vaksiner etter pandemien, skriver NTB.

VG, 8.juli: Helsegiganter saksøker Kennedys vaksinestans

Amerikanske leger mener helseministerens vaksinebeslutning setter gravide og barn i fare.

- American Academy of Pediatrics, American College of Physicians, Infectious Diseases Society of America og Society for Maternal-Fetal Medicine.
- Påstand: Kennedy har brutt loven, og satt befolkningen i fare

Kennedy fjernet anbefalingen om å årlig vaksinere friske barn og gravide kvinner mot SARS-CoV-2.

Foto: John McDonnell / AP / NTB

Hva er anbefalt i Norge?

Folkehelseinstituttet anbefaler at følgende grupper bør vaksineres med en oppfriskningsdose før høst-vintersesongen 25/26:

- Personer i omsorgsboliger og sykehjem
- Aldersgruppen 75 år og eldre
- Aldersgruppen 18–74 år som inngår i en risikogruppe
- Aldersgruppen 12–17 år med alvorlig grunnsykdom
- Aldersgruppen 6 måneder –11 år med alvorlig grunnsykdom etter individuell vurdering

Canada 2022: Freedom Convoy protests

- Forårsaket av obligatorisk vaksinerings mot SARS-CoV-2 av lastebilsjåfører som krysser den kanadiske grensen
- Generell tretthet i befolkningen etter langvarige nedstengninger og restriksjoner

11.mars,2020: WHO erklærte SARS-CoV-2
for en pandemi, ikke lenger en epidemi

12.mars, 2020: Norge stengte ned

Basis for nedstengning?

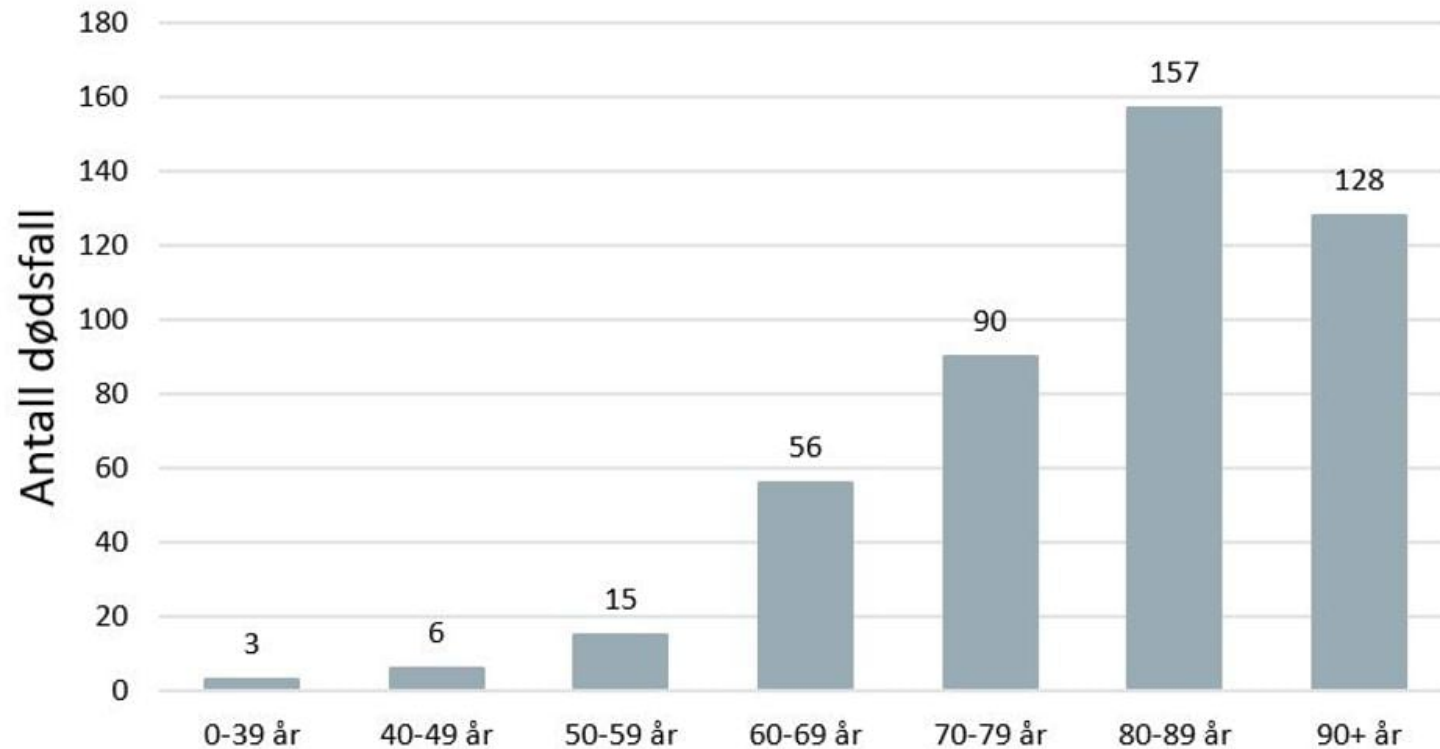
Lombardy, Italy: February 2020, coffins had to be taken out on military trucks because the region was unable to deal with the sheer number of people dying from COVID-19.

A year later, Lombardy's case fatality rate was the highest in Italy (5.7%), more than doubling the national fatality rate (2.4%) and that of the neighbouring Veneto region (3.0%).

<https://www.openglobalrights.org/a-cautionary-lesson-from-italy-commercialization-of-healthcare-can-kill/>

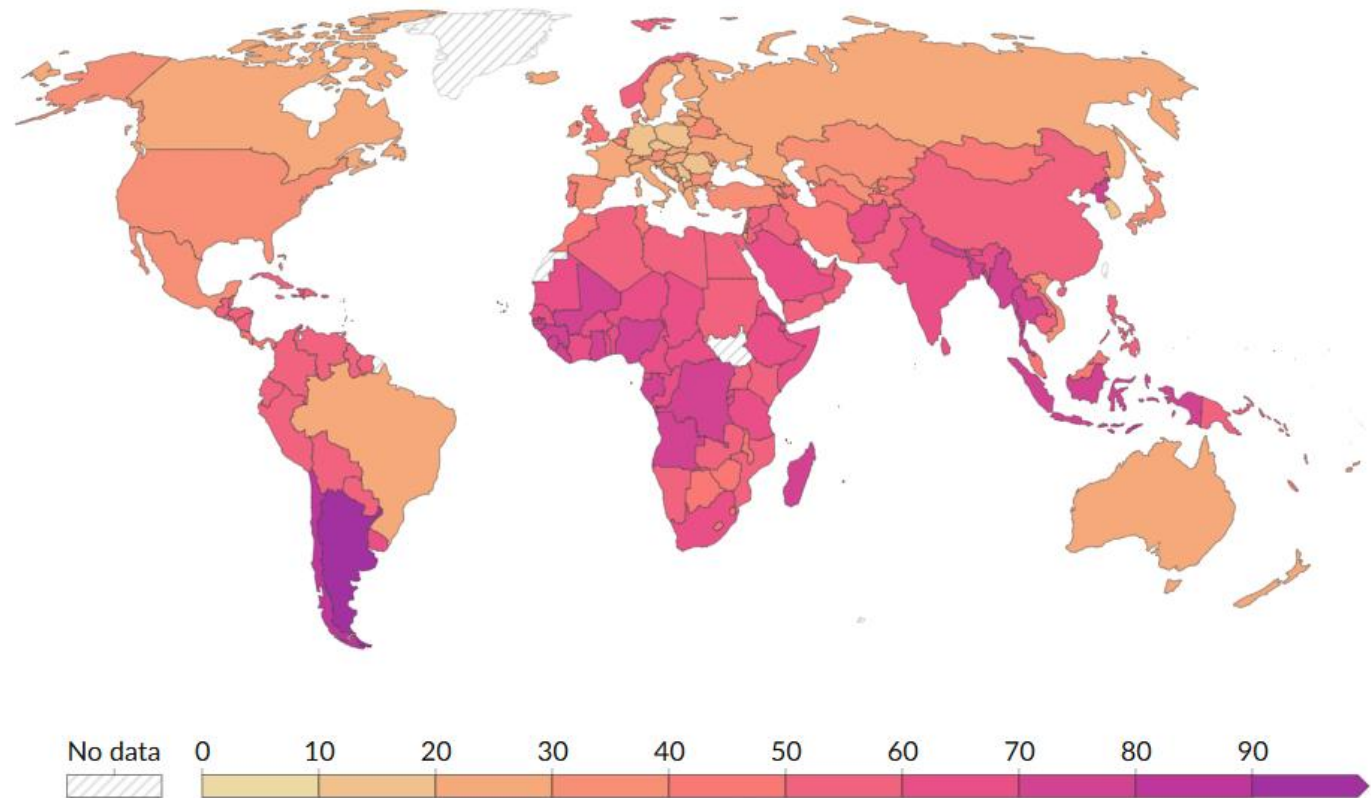
Covid-19-dødsfall 2020, aldersgrupper

Morbidity among diseased	%
Heart or cardiovascular disease	56 %
Chronic lung disease	36 %
Dementia	29 %
Diabetes	12 %
Cancer	13 %

Hva er en pandemi?

- an epidemic occurring worldwide, or over a very wide area, crossing international boundaries and usually affecting a large number of people

Mortality per 100 000 individuals above 65 years.
This shows an average between 2002 and 2011, excluding the 2009 Swine flu pandemic season.

Global Pandemic Mortality Project II (2019)

VG, Sept 6, 2021:

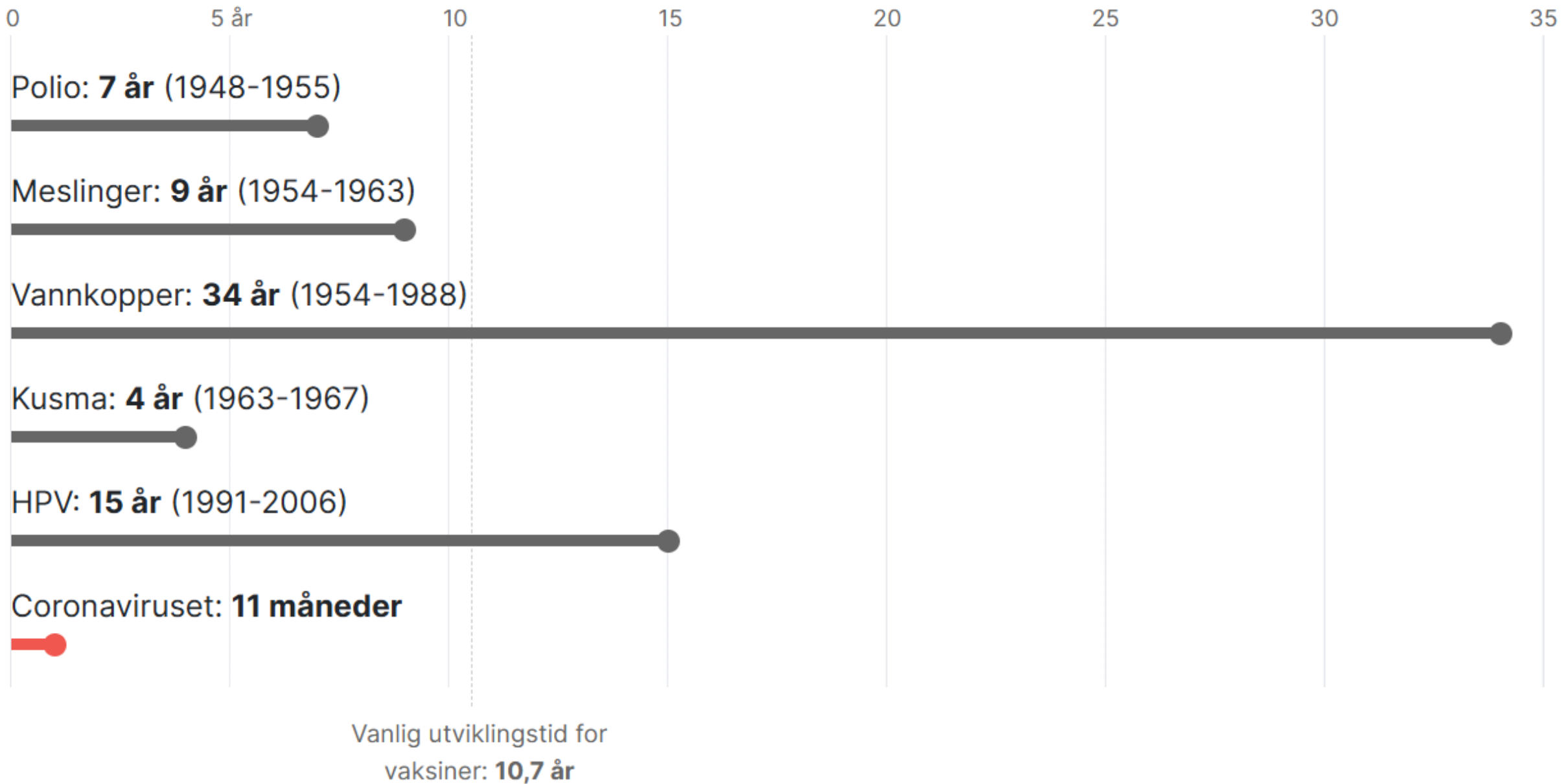
“Tidligere denne uken ble coronavaksinen utviklet av tyske BioNTech, med finansiering fra den amerikanske legemiddelgiganten [Pfizer](#), [hastegodkjent i Storbritannia](#).»

«Vaksinen skal ifølge forskerne være 95 prosent effektiv. Så langt har de ikke meldt om alvorlige bivirkninger, men vaksinen er ennå i testfasen.»

**NRK(19.des,
2020): Modernas
koronavaksine
nødgodkjent i
USA**

- «Det amerikanske legemiddelverket (FDA) har nødgodkjent bruk av vaksinen fra selskapet Moderna. Dette er den andre vaksinen som kan beskytte amerikanere mot covid-19.»

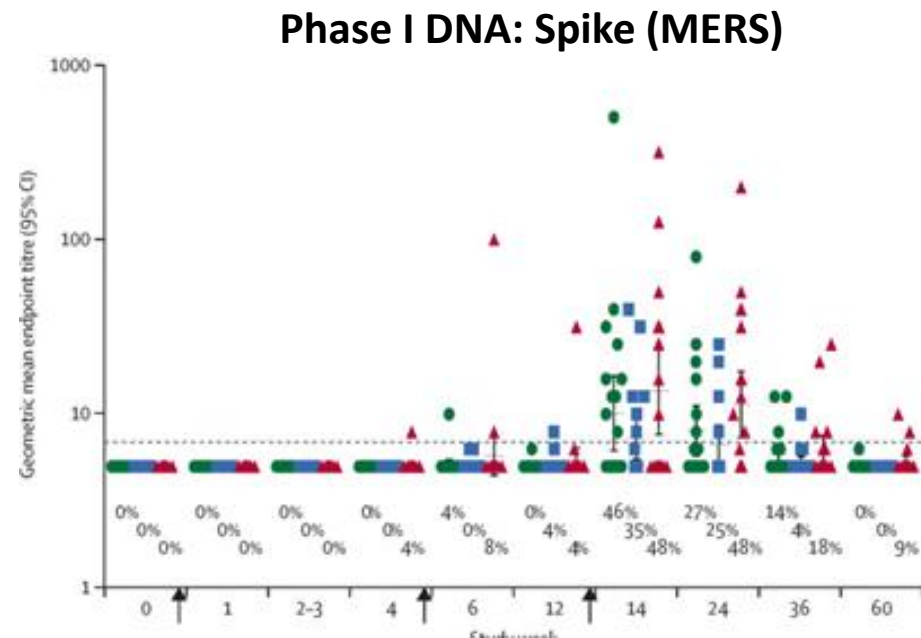

Risiko vs nytte?

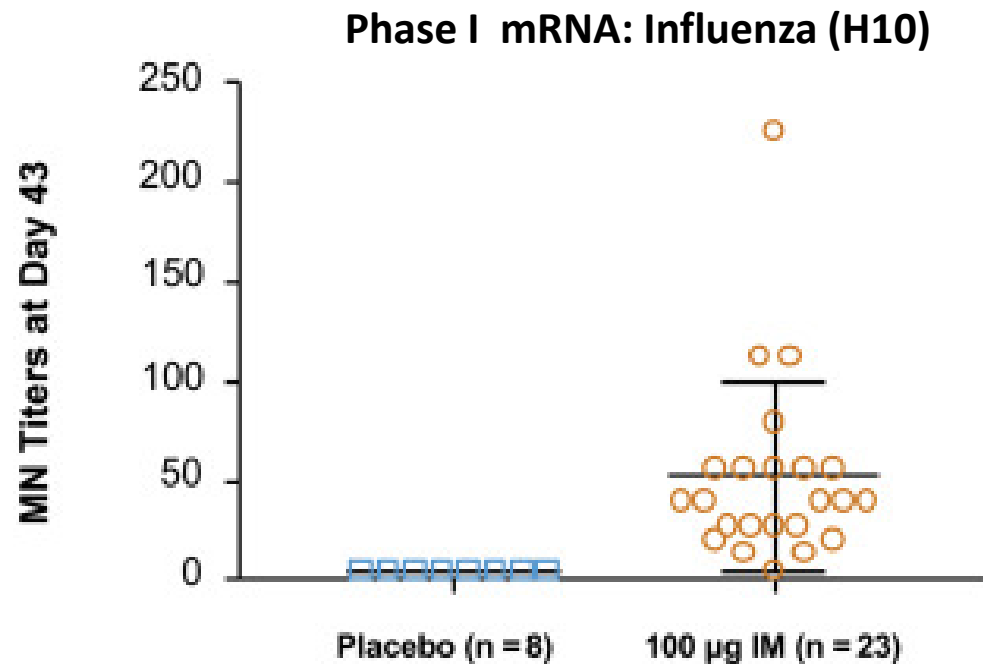
- VITT
- Narkolepsi
- Myo-/pericarditis

→ Kliniske studier vil bare i begrenset grad identifisere disse sjeldne bivirkningene

Vaksine mot SARS-CoV-2 basert på tiår med forskning

Modjarrad et al, Lancet, 2019

Bahl et al, Mol. Ther, 2017

→ SARS-CoV-2 pandemic demonstrated that DNA/mRNA rapidly can be mass produced.

**Når den neste helsekrisen kommer, hvordan vil
befolkningen oppfatte risiko?**

Nøkkelinformasjon for neste helsekrise

- God risikovurdering i bunn
- Hvem i befolkningen har risiko for alvorlig sykdom eller død?
- Hvordan kan en vaksine bidra?
- Hvordan kommunisere med befolkningen for å ivareta tillit til vurderinger?
- Tverrfaglig og tverrsektoriell samhandling nødvendig for godt beredskapsarbeid